

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde
Blandijnberg 2
9000 Gent

Vragenlijst 172
DECEMBER 2006

DE WONING 3

Dialect van : .....(stad, dorp, gehucht, wijk),
.....(gemeente). .....(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam : .....
Geboorteplaats : .....
Geboortjaar : .....
Waar opgegroeid : .....
(vroeger) beroep : .....
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend : .....
Dialect van moeder : .....
Dialect van vader : .....
Dialect van echtgeno(o)t(e) : .....
Ik ben naar school geweest tot ..... jaar
Datum van invullen van vragenlijst : .....
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

OPGETEKEND DOOR :

Naam : .....
Geboorteplaats : .....
Geboortjaar : .....
Dialect : .....
(vroeger) beroep : .....
Ik ben naar school geweest tot ..... jaar.
Hoogste diploma : .....
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Beste medewerker/ster,

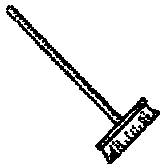
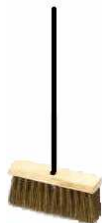
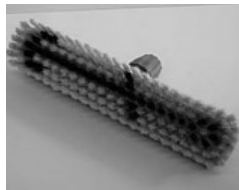
Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

1. ONDERHOUD VAN DE WONING

Hoe noemt u in uw dialect:

1. De vrouw of het meisje dat bij iemand in dienst is voor huishoudelijk werk?	
2. De vrouw die bij een dorpspastoor diende?	
3. De huishouding; het wassen, koken, schoonmaken, enzovoort samen? Bv. in de zin: Veel vrouwen gingen vroeger niet werken, want ze hadden thuis de handen vol met hun ...	
4. In het algemeen reinigen, het vuil wegnemen, meestal met behulp van schoonmaakmiddelen? Bv. in de zin: Op vrijdag help ik moeder altijd ...	
5. Schoon, rein, als gevolg van het schoonmaken? Bv. in de zin: De gang is nog niet gekuist, maar de keuken is wel al ...	
6. Een ruimte in het huis (keuken, woonkamer, garage...) in orde brengen door alle voorwerpen op hun vaste plaats te zetten en overbodige voorwerpen weg te gooien? Bv. in de zin: Wat een boel, ik moet dringend eens...	
7. Een woning of kamer die overhoop ligt en dringend opgeruimd moet worden? Bv. in de zin: Ik moet dringend opruimen, mijn kamer is een ...	
8. Het leegmaken van een kast om ze schoon te maken? Bv. in de in: Wil je die kast eens ... zodat ik ze kan kuisen?	
9. Het afval dat door een huishouden geproduceerd wordt? Bv. in de zin: Het is kapot, gooi het maar bij de/het ...	

10. De emmer of bak waarin het huisvuil wordt bewaard en buitengezet? Bv. in de zin: Zet ... eens buiten.	
11. De vloer schoonvegen met een bezem of borstel, zonder water te gebruiken? Bv. in de zin: Vóór het dweilen moet je eerst de grond ...	
12. Werktuig om te vegen, gevormd uit een bundel twijgen, die aan een steel gebonden zijn?	
13. Een zachtharige borstel waarmee men binnenshuis stof bijeenveegt?	
14. De steel van een borstel?	
15. De harde borstel met ruwe, bruine haren, vervaardigd uit een harde rietsoort. Hij wordt gebruikt voor het vegen en schrobben van opritten, trottoirs, terrassen, enz. De haren van deze borstel zijn langer dan die van de gewone veegborstel of schuurborstel.	
16. De harde bezem met vrij korte haren waarmee men binnenshuis de vloer schrobt? De haren zijn dikwijls wit of geel met zwarte haren die een anker vormen.	
17. De vloer met zeepsop en een harde bezem of borstel reinigen?	
18. Een kleine handborstel zonder steel, die gebruikt wordt voor schrobwerk?	

19. Borstel met steel en handvat voor het wegvegen van stof? Deze borstel wordt vaak gebruikt in combinatie met een stofblik.	
20. Dun metalen of plastic bord met handvat, om stof en vuilnis op te vegen?	
21. Langharige borstel, in de vorm van een hele, halve of kwartbol, die aan een lange steel bevestigd is en dient spinnenwebben weg te nemen?	
22. Stoffeer bestaande uit een steel waarvan het ene uiteinde bezet is met veren? Hij wordt gebruikt om stof af te nemen.	
23. Platte borstel om stof en pluusjes van kleren te verwijderen?	
24. Met behulp van een stofdoek stof van meubels etc. verwijderen?	
25. Zachte doek waarmee men het stof opneemt? Vervolgens wordt hij buiten uitgeklopt, zodat het stof eruit verdwijnt.	
26. Wolachtige verzameling van aaneengeklit stof, pluusjes, haren, enz., b.v. onder een bed of een kast. Bv. In de zin: 't Ligt vol met ..... onder het bed, ik moet dringend eens stofzuigen!	
27. Een lap zeemleer om vensters, tegelmuren, e.d. te reinigen?	
28. Een emmer?	
29. De beweegbare beugel aan een emmer of ketel waarmee men die kan optillen?	

30. Ramen schoonmaken met behulp van water en eventueel zeep?	
31. Ladder in de vorm van een trap? Hij wordt o.a. gebruikt om een muur te schilderen.	
32. Een in- en uitklapbaar trapje met twee tredes? Hij wordt o.a. gebruikt om de ramen te lappen.	
33. Met een dweil en zeepsop de vloer schoonmaken?	
34. De doek waarmee men de vloer dweilt?	
35. Dweil van lappen aan een steel gebonden, om mee schoon te maken? Hij werd soms zelf gemaakt van reepjes katoen.	
36. Werktuig bestaande uit een stok en loodrecht daarop bevestigd, een langwerpige rubberen bovenstuk voor de reiniging van vloeren?	
37. Oplossing van water en zeep, die onder meer gebruikt wordt om de vloer te reinigen?	
38. Meubels en vloer met behulp van boenwas en een doek glimmend maken?	
39. Was waarmee aan het hout van meubels een glanslaag wordt gegeven?	
40. Gelegenheid waarbij het hele huis grondig schoongemaakt wordt? Meestal gebeurt dat in de lente.	

41. Koper of zilver met behulp van vloeibare of zachte poetsmiddelen vlek vrij en glanzend maken? Bv. in de zin: Eén keer per jaar moesten we een hele dag helpen om koper en zilver te	
42. Het zachte schuurmiddel waarmee koper vlek vrij en glanzend wordt gemaakt?	
43. Het zachte schuurmiddel waarmee zilver vlek vrij en glanzend wordt gemaakt?	
44. Het witte zand dat vroeger in de vorm van geometrische patronen als versiering op de grond werd gestrooid? (wit zand, strooizand)	

2. DE AFWAS

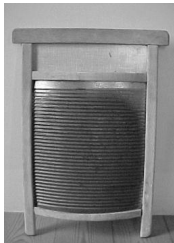
Hoe noemt u in uw dialect:

45. Het vaatwerk dat afgewassen moet worden? Bv. in de zin: Laat de ... maar staan tot morgen.	
46. Vuil vaatwerk in zeepsop schoonmaken?	
47. Aangekoekt vet en roet van pannen afschrobben met behulp van zand of schuurpoeder (bv. Vim)?	
48. Borsteltje waarmee het vuil van de potten en pannen verwijderd wordt?	
49. Het water, vermengd met afwasmiddel, waarin het vaatwerk afgewassen wordt?	
50. De doek waarmee het afgewassen vaatwerk wordt afgedroogd?	

51. Doekje waarmee de afwas wordt schoongemaakt en waarmee de gootsteen wordt afgeveegd?

3. DE WAS

Hoe noemt u in uw dialect:

52. Het geheel van wat men te wassen of gewassen heeft? Bv. in de zin: Wil je de/het ... in de kast leggen?	
53. De algemene benaming voor het reinigen van vuil linnengoed met behulp van water en zeep? Bv. Maandag is de dag waarop veel vrouwen...	
54. Vrouw die voor anderen de was doet?	
55. Een vuile vlek op een kledingstuk of een ander stuk textiel?	
56. Metalen, vaak zinken, ronde of ovale kuip, vaak met twee handvatten, waarin men vuil wasgoed te week zette en waste?	
57. Geribbeld zinken bord, meestal met houten omranding, waarop in een wasteil het vuile wasgoed werd schoongewreven? (<i>wasbord, wasplank, schrobber, wasrijf</i>)	
58. Soda, d.i. het witte poeder, gefabriceerd uit ammoniak, koolzuurgas en keukenzout, dat door kruideniers en drogisten werd verkocht en dat vroeger gebruikt werd om de was uit te koken en tegenwoordig nog om hard water zacht te maken?	
59. Vuile was in zeepsop zetten alvorens het echt te wassen, zodat het ergste vuil al weg kan weken?	

60. De zeepresten uit het gewassen linnengoed verwijderen door het heen en weer te bewegen in schoon water?	
61. Blauw poeder waarin men linnengoed blauwde, opdat het onder invloed van het zonlicht niet geel wordt? (<i>blauwsel, blauwsellok, blauwsepop, blauwselzakje</i>)	
62. Wasgoed behandelen met het poeder van vraag 62? (<i>blauwselen, blauwen, blauwsel indoen</i>)	
63. Het uitwringen van nat textiel, bv. met de handen? Bv. in de zin: Kan je die dweil eens ...?	
64. Toestel met tegen elkaar draaiende cilinders om gewassen linnengoed glad te maken en het vocht eruit te verwijderen?	
65. Wasgoed door het bij vraag 65 afgebeelde toestel halen?	
66. De draad waaraan het wasgoed wordt opgehangen om te drogen?	
67. De speld om wasgoed aan een drooglijn vast te maken?	
68. Kent u nog andere woorden of uitdrukkingen in verband met schoonmaken, afwassen of wassen? Zo ja, gelieve ze hier te noteren en eventueel een omschrijving te geven.	